

Minister hr.Helir-Valdor Seeder
Eesti Põllumajandusministeerium
Lai 39/41, 15056 Tallinn

Meie 17.10.2013.a.

Eesti Mesinike Liidu ja Eesti Kutseliste Mesinike Ühingu

Ettepanek

Eesti mesindussektori arengut takistavate probleemide arutamiseks ja lahenduste otsimiseks põllumajandusministeeriumis korraldatavas mesindusorganisatsioonide ja ametkondade ümarlauas 04. novembril 2013.a.

Lugupeetav härra minister

Täname Teid kirja eest 30.09.2013 nr.9.2-7/2052 teatega mesinduse ümarlaua korraldamisest põllumajandusministeeriumis 04.11.2013 ja ettepanekuga esitada mesinike poolt ümarlauas arutamist vajavaid teemasid.

Eesti mesinduses sarnaselt Euroopa Liidu teiste liikmesriikidega on suureks probleemiks mesilasperede suurenev hukkumiste määr erinevatel põhjustel. Nii oli mesilasperede hukkumine Eesti mesilates 2012/2013.a. talvel rahvusvahelise COLOSS-projekti uuringute alusel 25%. Mesilasperede hukkumisega kaasneb ühelt poolt mesinike mure mesinduse arengu- ja jätkusuutlikkuse pärast. Kuid teiselt poolt väheneks mesilasperede arvukuse langusega tuntavalt ka mesilaste tolmeldamisest saadav kaudne lisatulu paljudes põllumajandusharudes ning satuks ohtu putuktolmlemisest mõjutatavate looduslike taimekoosluste tasakaal.

Suurimat ohtu mesilasperede tervisele ja elujõule kujutavad mesilashaigused, eelkõige varroatoos koos kaasnevate viirushaigustega ja ameerika haudmemädanik. Olulist kahju tekitatakse kohati mesilasperedele taimekaitsepreparaatide väärkasutamise ja nende taimekaitsevahendite ohtlikkuse alahindamise tõttu. Teatud ulatuses aitavad mesilasperede talvisele hukkumisele kaasa ka osa mesinike vähesed teadmised või riskide alahindamine. Samas pidurdavad mesinduse arengut või raskendavad mesinike tööd mitmed seadusandlikud või korralduslikud asjaolud, mida saaks riigi või vastavate ametkondade tasemel koostöös mesindusorganisatsioonidega senisest paremini korraldada.

Eelnevast tulenevalt teeme organiseerunud mesinike poolt ettepanekud teemade ja küsimuste osas, mida peame oluliseks arutada ja koostöös lahendusi otsida põllumajandusministeeriumis 04. novembril toimival ümarlauanõupidamisel koos ministeeriumi ja vastavate ametkondade esindajatega. Ühtlasi loodame, et ümarlauas moodustuvad erinevate teemade koostöögrupid jätkavad ka edaspidi arutelusid ja ühiseid pingutusi vastava valdkonna mesindusprobleemide jooksvaks lahendamiseks.

Järgnevalt esitame mesinike hinnangul kõige olulisemad teemad arutamiseks mesinduse ümarlauas 04.11.2013.

1. Taimekaitsetööd ja kasutatavate keemiliste taimekaitsevahendite ohud mesilaste (samuti kimalaste ja teiste kasulike putukate) tervisele ja hukkamisele ning nende ohtude vähendamise võimalusi.

Suurimat ohtu mesilaste tervisele kujutavad taimekaitsetöödel putukatõrje eesmärkidel kasutatavad insektitsiidid, eriti süsteemse toimega preparaadid, aga ka umbrohutõrjeks kasutatavad preparaadid. Ministri vastava määrusega on küll sätestatud nõuded mitte pritsida õitsvaid taimi mesilastele ohtlike preparaatidega ja teavitada mesinikke taimekaitsetööde toimumisest 2 päeva ette, kui praktikas ei toimi see regulatsioon piisava tõhususega. Seda kinnitavad näiteks ka käesoleva aasta suvel mitmes Eesti piirkonnas aset leidnud mesilaste mürgistusjuhtumid, millest osa ka ajakirjanduse kaudu kirjeldamist leidsid.

Mesinike poolt teeme järgmised ettepanekud:

- 1.1. Keeld kasutada taimede õitsemise ajal taimekaitsetöödeks mesilastele ja teistele kasulikele putukatele ohtlike taimekaitsevahendeid peaks rakenduma täiel määral ja eranditeta. Sätestades pehmema piirangu ja lubades selliseid õitsvate taimede pritsimisi väljaspool mesilaste ja teiste kasulike putukate aktiivse lennu aega on väga riskantne ja vajaks sel juhul väga selget formuleerimist, et vältida putukamürkide järelmõjuna ikkagi mesilaste hukkamist. Näiteks juhtumid 2013.a. suvest kinnitavad seda, et ka varahommikul tehtud pritsimisele järgnes sageli samal ja järgnevatel päevadel mesilaste massiline hukkumine.
- 1.2. Keeld kasutada herbitsiide-taimekaitsevahendeid umbrohutõrjeks õitsvate taimedega aladel, mida külastavad mesilased korjelenul. On teada, et glüfosaadid ja teised herbitsiidid toimivad mesilastele ja ka nende noorjärkudele (vaglad ja eelnukud) mürgidena. Kui mesilased on pritsimise ajal pritsitavate taimede õitel, siis suur osa neist hukkab kohapeal. Kui aga mesilased korjavad pritsimise järel taimeõitelt herbitsiidide toimeainet sisaldavat nektarit ja õietolmu ning toovad saagi tarusse, siis toimivad mürgained mesilasperes edasi pikka aega. Mürgisest õietolmust valmistatud suur on järgnevatel nädalatel ja kuudel toiduks mesilashaudmele, millest osa hukkab vaglastadiumis ja osa areneb nõrgestatud immunsüsteemi ja madala elujõuga mesilasteks. Teatud oht on ka selles, et mürgained võivad sattuda mee hulka ja jõuda mee kaudu inimeste toidulauale.
- 1.3. Keeld kasutada maanteeäärte ja raudteetammi lähiala umbrohu ja põõsaste tõrjeks tugeva toimega herbitsiide, seda eriti mesilaste ja teiste kasulike putukate lennuajal. Kahjuks sellist praktikat rakendatakse. Mesinikud saavad aru, et need pritsimistööd ei toimu küll põllumajandusministeeriumi reguleerimisalas, kuid vajavad ometi lahendust.
- 1.4. Vajadus taimekaitsevahendite pakendite selgema ja täpsema märgistuse järele tootel ja tootekaardil, selgelt esile tuues ohtu mesilastele. Näiteks ACTARA 25 WG, mille kasutamine küll varsti peatatakse, on põhjustanud mitmeid mesilaste kahjustusi liialt kergekäelise kasutamise tõttu. Mitu mesilaste hukkamise juhtumit oli 2013.a näiteks ka preparaadi Danadim 40 EC kasutamisel, kus ei hinnatud võimalikke kõrvalmõjusid mesilastele ja teistele kasulikele putukatele.
- 1.5. Mesilaste hukkamise juhtumi korral on vaja kiiresti võtta hukkunud mesilaste proovid (seda peaks tegema ilmselt veterinaarspetsialist ja toimetama proovid laborisse). Samal ajal peaks PMA spetsialist asuma kontrollima kahjustusi põhjustanud taimekaitsetööde teostajaid. Paraku ei tea mesinik sageli, kes tema mesilaste lennupiirkonnas raadiusega kuni 3 km võis oma taimekaitsetöödega mesilasi mürgitada. Praktika näitab, et sellisel juhul ei suuda ka PMA inspektor süüdlast tuvastada ja tema põlluraamatu andmeid kontrollida, rikkumisi peatada ega omapoolseid meetmeid rakendada.
- 1.5.1. Teeme ettepaneku võtta põlluharijatel kasutusele elektroonsed põlluraamatud, kuhu tehakse taimekaitsetööde kohta koheselt sissekanded ja mida PMA inspektor saab oma pädevuse piires elektroonselt jälgida.

- 1.5.2. Arvestades, et mesilaste mürgistuse ja hukkumise põhjused pole tekitatud mesiniku tegevusest või tegevusetusest, tuleks hukkunud mesilaste proovi analüüsi võtmise kulud ja laboratoorse analüüsi maksumus tasuda riiklikest vahenditest. Kui selgub kahjude põhjustaja, nõutakse eespool nimetatud kulud sisse süüdlaselt. Kui kahjude põhjustaja ei selgu, jäävad kulud katmiseks kas riiklikest vahenditest või spetsiaalsest mesilaskahjude menetlemise ja hüvitamise fondist.
- 1.5.3. Mesinikule mesilasperede hukkumise või nõrgenemise tõttu tekkinud kahjud hüvitab süüdlane või kui süüdlane jääb leidmata, siis kaetakse need vastavast mesilaskahjude menetlemise ja hüvitamise fondist. Kahjude suurust mesilas hindab spetsialistide-ekspertide komisjon. Kahjuks pole Eestis võimalik mesilaid kindlustada ja loota kahjude hüvitamist kindlustuse kaudu.
- 1.5.4. Mesilasperede hukkumisest või nõrgenemisest põhjustatud kahjude väljamõistmise õigus süüdlaselt tuleks anda vastava seadusandliku akti (määruse ühe punkti) alusel otseselt kas PMA inspektorile või VTA (maakondlikule) inspektorile.
- 1.5.5. Mesilaskahjude menetlemise ja hüvitamise fondi loomise ja finantsvahendite kogumise põhimõtted ja ametkondlik kuuluvus vajavad eraldi arutelu, kuid see fond võiks näiteks toimida Maaelu Edendamise Sihtasutuse juures.
- 1.5.6. Üldine põhimõte taimekaitsetöödest tekkida võivate ohtude vähendamiseks mesilastele ja teistele kasulikele putukatele peaks olema mitte põllumeeste heidutamine ja karistamine, vaid nende parem teavitamine taimekaitsevahendite omaduste ja riskide kohta ning taimekaitsetööde võimalikest ohtudest mesilastele, aga laiemalt kogu elusloodusele.
- 1.6. Siiani on ebamääraselt lahendatud mesiniku ja taimekaitsetööde teostaja omavahelise kontakti tekitamise reeglid. Ministri vastav määrus seab mesinikule kohustuse anda oma mesilast teada põllumehele. Põllumehelt on omapoolse kontakti otsimise nõue määruse kohaselt ära võetud. Samas PRIA juures mesilate registri toimimist täpsustava määruse seletuskirjas 2010.a. viidati sellele, et registri kaudu hakkavad ka põllumehed saama nende põldude lähipiirkonnas tegutsevate mesinike kontaktandmeid ja selle alusel mesinikega suhtlema. See lubatud süsteem täna ei toimi. Paraku sageli on ka mesinikul praktiliselt võimatu teada saada nende põllumeeste kontaktandmeid, kes mesilaste lennuraadiuses taimekaitsetöid võivad teostada, tellida või juhtida. Paljude rendimaade korral, mis on sadade või tuhandete hektarite ulatuses koondunud suurrentnike kätte, pole võimalik leida vastutavat isikut, kellega kontakti otsida.
- 1.6.1. Mesinike ja taimekaitsetööde teostajate vahelise kontaktiloomise parandamiseks teeme ettepaneku, et mesinikul oleks võimalik põllumassiivide registri kaudu saada teavet tema mesila lähipiirkonna põlluharijate kontaktandmete osas. Päring ei saaks olla anonüümne, vaid registripäringu esitamiseks tuleks siseneda ID-kaarti abil, mis jätab jälje andmeid küsinud isiku kohta.
- 1.6.2. Samal eesmärgil peaks põlluharija otsima ja saada infot tema kasutuses olevate põllualade lähipiirkonnas paiknevate mesilate paiknemise ja omanike kontaktandmete osas, kasutades päringu sisestamiseks ID-kaarti põhists päringuviisi.
- 1.6.3. Peab rõhutama, et kui ka põllupidaja teavitab mesinikku oma kavandatavatest taimekaitsetöödest 2 päeva ette vastavalt määrusele, siis see ei võta temalt ära kohustust mitte pritsida õitsvaid taimi mesilastele ohtlike taimekaitsevahenditega. Pigem on selline naabermesiniku teavitamine hea tahte märgiks ka juhul, kui tehakse taimekaitsetöid lubatavate preparaatidega ja lubataval ajal ning viisil. Kui mesinik sellisel juhul ka näeb lähipõllul keskpäeval toimuvaid taimekaitsetöid, siis on ta teavitatud, et need tööd ei ohusta tema mesilasi.
- 1.6.4. Ministri taimekaitsetöid reguleeriva määruse osa juhustega mesinike ja mesilate lähipiirkonnas asuvate põllualade kasutajate või omanike vahelise teavitamise ja

kontaktiotsimise kohta vajab muutmist ja täpsustamist, võttes mesinikult ära ainuvastutuse teavitamise eest.

2. Mesilate register PRIA juures ja selle efektiivne kasutatavus.

Vastavalt ministri määrusele on mesilate register PRIA juures vajalik ühelt poolt mesilashaiguste leviku ja lokaliseerimise parema jälgitavuse eesmärgil ja teisalt mesilates mesilasperede paremaks kaitsmiseks taimekaitsetööde tõttu tekkida võivate ohtude eest. Sellele lisandub riiklik huvi põllumajandusministeeriumi tegevuse raames mesindussektori kohta otsese statistilise informatsiooni kogumise ja süstematiseerimise eesmärgil.

Kahjuks mesilate register tänase seisuga neid seatud eesmärgid ei täida. Registrisse on oma andmed esitanud väiksem osa Eesti mesinikest, keda peaks statistilistel andmetel kokku olema kuni 6000. Regristri on küll näha mesilate paiknemise kaart, kuid praegu puudub võimalus saada samast mesinike kontaktandmeid. Registrisse kogutakse andmed mesilasperede arvu kohta kevadel 1. mai seisuga, kuid need pole võrreldavad Statistikaameti poolt kogutavate andmetega mesilasperede arvu kohta jooksva aasta lõpu seisuga. Andmete erinevus tuleneb eelkõige osa mesilasperede talvisest hukkumisest ja nende arvu mittekajastumisest PRIA andmebaasis.

PRIA mesilate registri efektiivsuse ja hallatavuse parandamiseks teeme mesinike poolt järgmised ettepanekud:

- 2.1. Mesilate ja sama mesiniku erinevate mesilagruppide registreerimine (sisestamine registrisse) peaks olema lihtsam. Mesila uue asukoha registreerimisel pole praegu kahjuks võimalik samas mesilasperede arvu märkida, seda tuleb teha eraldi. Kui mesilagrupp viiakse antud kohast ära (praktiliselt näiteks rändmesinduse korral või lihtsalt mesila asukohta muutes), siis ei saa mesinik ise seda mesilakohta registrikaardilt kustutada.
- 2.2. Mesilate registrist päringute tegemine mesiniku kontaktandmete (või mesilasperede arvu) teadasaamiseks tuleks viia ID-kaarti abil kontrollitava ja järeljälgitava andmepäringu põhiseks. Mesinike mureks on ühelt poolt isikuandmete kaitse aspekt ja teiselt poolt risk registrist saadud mesila paiknemisandmete alusel inimasustusest eemal asuvate mesilagruppide võimalikuks rüüstamiseks ja varguseks.
- 2.3. Mesilasperede arvu mesilas tuleks registrisse küsida nii kevadel 1. mai seisuga kui ka hilissügisel (näiteks 1. novembri seisuga). Sügisel talvituma minevate mesilasperede arv on statistiliselt võrreldav Statistikaameti poolt kogutavate andmetega ja seega kasutatav statistilistel eesmärkidel nii Eesti siseselt kui Euroopa Liidu ulatuses toimivate reeglite kohaselt. Kevadine mesilasperede arv võimaldab hinnata talvekadude suurust ja eelseisva meetootmise perioodi korjeperede arvu.
- 2.4. Võimalikult kõigi Eesti mesilate jõudmiseks registrisse tuleks kasutada eelkõige mesinikke stimuleerivaid võtteid ja vaid teatud ulatuses ka administratiivseid ja korralduslikke mõjureid.
  - 2.4.1. Üheks oluliseks stimuleerivaks võtteks oleks mesinikele mesilasperede põhise otsetoetuse rakendamine vastavalt kevadisele registris registreeritud mesilasperede arvule.
  - 2.4.2. Teiseks lisastiimuliks oleks mesilaste mürgistuste ja hukkumise korral võimalike hüvitiste taotlemine, tuginedes mesila registris olemisele ja registriandmetele.
  - 2.4.3. Kolmandaks lisastiimuliks oleks mesilashaiguste ja mesilaste mürgistuse korral mesinikele veterinaarteenuste ja laboratoorsete analüüside tasuta osutamine ja võimalike lisakulutuste hüvitamine vaid registris olevatele mesilatele. Näiteks ameerika haudmemädaniku kliinilise haigestumise korral võib olla vajalik mõne mesilaspere ja osaliselt inventari (taru) hävitamine, millest tekkinud kahju võidakse mesinikule hüvitada.

3. Mesilasperede hukkumise vähendamiseks mesilashaiguste efektiivse seire ja tõrje süsteemi loomine ja materiaalne tagamine ning selleks vajalike spetsialistide võrgustiku loomine ja täiendkoolitamine.

Kuna selle teemadegrupiga juba tegeletakse intensiivselt põllumajandusministeeriumi ja VTA spetsialistide ning mesinike esindajate koostöös alates käesoleva aasta septembrikuu algusest, siis vajab see ümarlauas vaid mõne teise valdkonnaga haakuvat arutelu. Samas oleme valmis tihedaks koostööks VTA ja ministeeriumi spetsialistidega, et muuta Eesti veterinaarsüsteemi võimekus mesilashaiguste osas mesinikke abistada ja mesinduse arengut toetada tõhusamaks. Ettepanekud mesilashaigustega seonduvate küsimuste aruteluks ümarlauas oleks järgmised:

- 3.1. Veterinaararstid kaasatakse mesilates proovide võtmisele ja laboratooriumisse saatmisele ning vajaduse korral perede läbivaatusele mesilaste mürgistuse korral, samuti kahjude hindamiseks ja akteerimiseks. Ilmselt on sellise kahjude hindamise juures vajalik lisaks veterinaartöötajatele mesindusala ekspertide (või usaldusmesinike) kaasamine, kes asjatundjana oskavad täpsemalt hinnata mesilasperedes ilmnevaid kahjusid ja arenguhäiringuid või muid mürgistustest tulenevaid iseärasusi.
- 3.2. Veterinaararstid ja VTA spetsialistid, kes tegelevad mesilashaiguste või kahjustustega, vajaksid mesilashaiguste alast täiendõpet. See täiendõpe peaks toimuma heal tasemel ja olema läbi viidud kõrgelt kvalifitseeritud spetsialistide poolt. Eesti Mesinike Liit saab siinjuures pakkuda abi EML juures koolitusloa aluselt tegutseva koolituskeskuse kaudu, koostades koostöös VTA spetsialistidega vastava täiendkoolituse kava ja kaasates koolituste tsükli läbiviimiseks spetsialiste nii Eestist kui kõrgtasemel mesilashaiguste asjatundjaid Soomest ja Rootsist. Samuti koostatakse EML korraldamisel täiendõppe vajadusteks mesilashaiguste teemalisi jaotus-teabematerjale.
- 3.3. Veterinaararstid ja VTA spetsialistid vajavad mesilashaiguste alases töös PRIA mesilate registri kasutamise võimalust. Seega on neil vajalik kaasa rääkida PRIA mesilate registri otstarbeka toimimise nimel tehtavate võimalike täienduste või muudatuste osas.

4. Väikeses koguses esmatoodete turustamise hügieeninõuete raames vastavalt ministri määrusele nr. 72 (15.06.2006) on reguleeritud ka vastav valdkond meetootmise ja turustamise osas.

Need regulatsioonid põhinevad toiduohutuse tagamise vajadusele ja seega peaksid olema proportsionaalsed toodetava toidu kogusega. Nii on see vastavas määruses näiteks kalapüügi osas, kus piiriks on seatud kuni 100 kg päevas. Kahjuks mesindust puudutavalt on piiriks seatud mesilasperede arv (kuni 15 mesilasperet), mis ei ole heas korrelatsioonis toodetava ja turustatava mee kogusega, seega toiduohutuse seisukohast riski määraga. Ühelt poolt on meesaagid Eestis piirkonniti mesilaspere kohta väga erinevad. Näiteks Saaremaa ja teiste rannikualade keskmised meesaagid pere kohta on 15-20 kg piires, samas aga Kesk-Eestis ja Pandivere aladel 40-50 kg ja rohkem pere kohta. Teisalt kasvatavad mõnedki mesinikud mesilasperesid müügiks, paljudades neid väikeste peredena mesindushooajal ja müües peamiselt kevadel. Selliste perede meesaak on minimaalne ja need pered ei saa olla väikeses koguses meetootmise potentsiaalse meekoguse hinnangute aluseks.

Soome Vabariigis on vastava väikeses koguses esmatoodete tootmise ja turustamise regulatsioonis aluseks võetud toodetava ja turustatava mee kogus 1000 kg.

Teeme ettepaneku muuta ministri määrust nr. 72 ja sätestada Eestis väikeses koguses mee kui esmatootete turustamise piirnormiks kuni 1000 kg aastas. Riski hindamisel toiduohutuse seisukohast ja võttes arvesse mee esmatootmisel tekkida võivaid toiduohutuslikult minimaalseid riske ning võrreldes mee esmatootmist näiteks kalapüügiga (kuni 100 kg päevas ehk üsna suur kogus aastas) väljendaks see väikeses mahus turustatav mee kogus kuni 1000 kg aastas ka mesinike ja mesinduse võrdset kohtlemist teiste esmatootjatega võrreldes.

5. Rohumaade liiga varase tähtaja kohane niitmine õitsvate taimekoosluste korral ühelt poolt vähendab mesilaste korjevõimalusi ja teiselt poolt surmab niitmise ja taimemassi purustamise käigus hulgaliselt korjemesilasi. Samuti vähendab see kimalaste ja teiste looduslike kasulike putukate nektarikorje võimalusi suve lõpuperioodil.

Seoses eelnevaga teeme ettepaneku määrata rohumaade niitmise tähtajaks hiljemalt 31. august jooksval aastal.

6. Riigi tähelepanu ja toetust mesindusele kui olulisele keskkonnasõbralikule maalähedasele tegevusalale ning mesilaste tolmeldamistegevuse kaudu teisi põllumajandusliku tootmise valdkondi olulisel määral toetavale sektorile väljendaks otseselt mesinikele makstav **mesilasperede arvu põhine toetus**. Eesti mesindus toimib enamiku teiste Euroopa Liidu maade looduslike tingimustega võrreldes oluliselt raskemates põhjamaistes oludes, mis tingib pika talvitumisperioodi tõttu Eesti mesinikele vajaduse suhteliselt suurteks kulutusteks mesilaste talvesöödale. Seega parandaks mesilasperede kohta makstav otsetoetus Eesti mesinike konkurentsivõimet Euroopa Liidu ühisel meeturul ja mesinduse tasuvust ning jätkusuutlikkust. Sellist otsetoetuse maksmist rakendatakse Eesti naaberriikides Soomes ja Lätis.

Teeme ettepaneku leida võimalusi ja hakata ka Eestis maksma meetootmisega tegelevatele mesinikele mesilasperede arvu põhise toetust suuruses 20 EUR mesilaspere kohta aastas, mis aitaks katta mesilasperede talvesööda kulud ja parandada mesinduse tasuvust Eesti keerukates kliimatingimustes. Toetatav mesila peab olema registreeritud PRIA mesilate registris. Selle nõude kaudu aitaks mesilasperede põhine toetuste süsteem kaasa mesilate registreerimise motiveerimisele.

7. Eesti mesinduse tootmispotentsiaali parandamiseks ja mesinduse edasiarendamiseks on oluline tegeleda mesindusalase tõuaretusliku tööga ja tõuparandusega mesinduses laiemalt. Selle tööga tegeletakse vastavalt tegevuskavale Eesti Mesilaste Tõuaretajate Seltsi initsiatiivil ja samuti Eesti riiklike mesindusprogrammide raames. Üheks oluliseks mesilaste tõumaterjali aretusliku valiku ja paljundamise vajaduseks on puhtatõuliste mesilasemade paarumisalade olemasolu, seda kolmele aretuses olevale mesilastõule (itaalia, kraini ja buckfast-mesilased).

Mesilasemade puhtatõulise paarumise tagamiseks asutatakse puhaspaarumisalad eelkõige saartele, kuhu ei lenda võõrast tõugu isamesilased (lesed) ega sekku mesilasemade paarumisse. Kuigi loomulikult viisil ei saa nendele paarumisaladele sattuda teiste mesilastõugude leskmesilasi, võib olla võimalik mõne mesiniku poolt teist tõugu mesilaste toomine nendele saartele, mis rikuks kogu paarumisala kasutusvõimalused.

Teeme ettepaneku, et seadusandlike võtetega sätestataks puhaspaarumisalade kasutamise nõuded ja keelatakse teistel mesinikel oma mesilasperede või paarumisperede kontrollimatu viimine puhaspaarumissaartele.

8. Mee esmatootmise ja käitlemise toiduohutust ja hügieenilisi tingimusi tagavad üldised nõuded on Eestis sätestatud ja VTA veebilehe kaudu või muul viisil mesinikele teada antud. Paraku esineb mesinike informatsiooni kohaselt nende nõuete täitmise kontrollimisel mõnel üksikjuhul ebamäärasusi ja veidi erinevaid tõlgendusi nõuete osas. Mõnel juhul on räägitud ka võimalikest muudatustest nõuetes. Näiteks on mesinikele teatatud võimalikest muudatustest veeanalüüside osas ja täiendavatest meeanalüüsides pestitsiidide sisalduse suhtes.

Oleks vajalik saada õigeaegselt täpsemat teavet nimetatud nõuete muutuste osas, samuti arutada ametnikega mõningate nõuete põhjendatuse üle toiduohutuse seisukohast. Näiteks mee esmatootmise ja käitlemisega seotud mesindusruumide korral nõutakse praegu mesinikelt veeanalüüsi tegemist igal aastal. Samal ajal Soomes kehtivate reeglite kohaselt nõutakse mesinikelt meekäitlemisruumides kasutatav vee analüüsi üks kord kolme aasta kohta.

Kuna vesi ei osale meekäitlemise protsessis otseselt kontaktis meega ega kujuta endast märgatavat ohtu mee kvaliteedile, teeme ettepaneku ka Eestis rakendada veeanalüüsi nõuet üks kord kolme aasta jooksul. Teise ettepanekuna sooviksime, et kui hakatakse täiendavalt tegema mesiniku meest pestitsiidide analüüse, mis on vägagi kulukad, siis tuleks neid teha riikliku seireprogrammi raames ja riigi poolt rahastatuna. Ja kolmanda ettepanekuna tuleksime tagasi meepakendi märgistamisel nõutava „Parim enne ...“ ajalise perioodi juurde, mis meie ettepanekul peaks olema 2 aastat mitte alates mee vurrimisest, vaid alates mee pakendamisest müügipakenditesse, nagu see on kõigis Eesti naaberriikides ja Euroopa Liidus üldisemalt. Vastasel juhul on Eesti mesinikud meie meemüügiturul importmee müüjatega võrreldes jätkuvalt halvemates tingimustes.

Mesinikud pingutavad omalt poolt ja teevad arendustööd, et Eesti mesindusel ja mesilastel läheks üha paremini ning et meie mesindus oleks jätkusuutlik ja konkurentsivõimeline. On aga rida probleeme, mida mesinikud üksi ega oma organisatsioonide kaudu ei saa lahendada. Nende probleemide lahendamiseks vajame põllumajandusministeeriumi ja vastavate ametkondade abi ja toetust. Loodame, et põllumajandusministeeriumis toimuv eelseisev mesinduse ümarlaud otsib ja leiab lahendusi mesinduse murekohtade lahendamiseks või leevendamiseks. Samuti loodame ümarlaua tulemusena süvenevat ja laienevat koostööd mesinike ja ministeeriumi ning ametkondade vahel, mis avaldub pidevalt toimivate koostöögruppide vormis.

Lugupidamisega,

Aleksander Kilk
Eesti Mesinike Liidu juhatuse esimees

Jaanus Tull
Eesti Kutseliste Mesinike Ühingu juhatuse esimees